

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

TELEFON št. 201.

GORICA

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Iz dežja pod kap.

Tako dolgo in tako nejasno se je razvijalo za nas balkansko in še posebe albansko vprašanje, da smo skoro že izgubili vsako zvezo med posameznimi dogodki, da skoro ne vemo več prav, kaj smo hoteli. Ali smo to sploh kedaj prav jasno vedeli, je seveda tudi še vprašanje, kajti iz vsega se vidi, da so bili ravno merodajni diplomatski krogi najbolj nesigurni o svojem nastopu. Razni listi so vedno povdarjali avstrijske naloge in koristi v albanski politiki, a tisti gospodje, ki so imeli to stvar zares v rokah, si niso bili v tem oziru posebno na jasnem, kajti drugače bi se bili vendar morali nekoliko bolj pobrigati za vso zadevo.

Vsa balkanska politika, na katero polaga celo Nemčija precejšnjo urednost, je za nas končala v — Albaniji. Ta zaključek naših visokoletečih misli in načrtov je pač dovolj žalosten, kajti očitno se je pokazala nezmožnost naših diplomatov in zunanjih politikov, ki sicer mislijo sedaj, da so dosegli vrhunec svoje moči, ker pripade Skader »bodoči« Albaniji. Zato smo žrtvovali na stotine milijonov, zato je šlo na milijone naše trgovine po zlu, zato je bila pol leta naša država v večnem strahu pred vojnimi krikom.

Sedaj, ko je ta albanska komedija skoro popolnoma dokončana, sedaj lahko pogledamo nekoliko natančneje na te albanske »koristi«, ki smo si jih s takim trudom pridobili.

Ker mi sami nismo zasedli svoj čas Albanije, tako je bilo sedaj ob početku balkanske vojske precej jasno, da bodo Srbi in Črnogorci zasegli ta del bivše Turčije, ker je bil zanje najbolj priročen. Toda nemški gospodi to ni bilo prav, ker so Srbi slučajno Slovani. Ako bi bili kakšni Kalabreži segli po Albaniji in po albanskem obrežju, no, potem bi bila stvar seveda drugačna. Toda Srb je Slovan in nemška politika je takoj zagnala velik krik, da gre na ta način lahko po zlu »plemenito« albansko pleme. To pa je vendar treba tu povdariti, da se našim politikom in diplomatom ni šlo toliko za »veliko« Albanijo, ampak za to, da oškodujejo Srbe. Tu tiče jedro vse te akcije. Srbov so se zbal in zato so hitro skrpučali albansko državo, katera naj bi branila naše pravice na jadranskih vodah pred požrešnimi Srbi.

Pri tem pa so naši diplomatje čisto pozabili na to, da ni samo Srbija blizu Albanije, ampak tudi — Italija. Morda je sicer naša vlada kedaj mislila zasesti Albanijo, a tega ni storila, ker bi to Italiji ne bilo prav. Vemo, da je pokojni Crispi, ki je dobro poznal našo in laško politiko l. 1900 pisal, da se kaj takega ne bo nikdar zgodilo, da bi namreč Avstrija z okupacijo Albanije žalila laške pravice. Torej Italija je povdarjala, da ima v Albaniji nekake pravice — nostre ragioni, nostri diritti, pravi, Crispi — a naši diplomatje se na to niso ozirali; oni so videli le Srbe in tem je bilo treba prepričati pot do morja, kajti edino ti so bili nevarni. In vendar bi ne bili Srbi, katerih simpatije so naši nemški diplomatje prav po nepotrebnem zaigrali, zasedli Albanijo, ker bi mi skupno s Srbijo potem bili na albanskem obrežju popolnoma trdni in nobena sila bi nas ne mogla pregnati. Za to, da bi imeli Srbi pot na morje, bi mi imeli v Sr-

biji ugodne trgovinske zveze, razne predprave in srbska vojska bi na albanskem obrežju ščitila naše koristi. Toda se ni zgodilo; naši diplomatje so to smatrali kot velikansko neumnost in zato so delali na to, da albanski narod dobi samostojno državo, katera pa bo težko imela kaj trdno življenje.

Stvar stoji sedaj tako, da moramo računati z »veliko« Albanijo, ki dobi tudi Skader; ta država bo varovala naše koristi, ki bi jih bili Srbi brezpogojno pokončali, kakor se je mislilo in pisalo. Ta Albanija je bila pa od nekda, kakor smo že omenili, pod laškimi vplivom in naša vlada je pridno skrbelo za to, da se je ta vpliv prav pošteno krepil. Naša vlada je vstnavljala po Albaniji šole v laškem jeziku in tako propagirala laški duh. Da bi mi kedaj imeli v Albaniji kako vplivno besedo, o tem seveda ni bilo nikdar niti govora. To so znali laški politiki lepo mirno in tiho prepričati, ker so vedeli, da jih ne bo pri tem nikdo motil.

In tako se je Italija prav trdno vdemačila na albanski tleh, a mi o tem nismo vedeli, ali nismo hoteli vedeti.

Faktum je, da tista »svobodna« Albanija, katero smo mi z velikanskimi stroški dvignili na prestol, ni in ne bo nič drugega kot provinca pod čisto italijanskim vplivom. »Beneški list« (Gazzetta di Venezia) piše že sedaj 25. III. t. l., da se bo tam na albanskem obrežju vse prenovilo in prebudilo pod vplivom Italije. »Srbska, albanska in grška mesta« pravi list, »bodo pristanišča za našo industrijo, katera deloma že sedaj vspesno pobija avstrijsko in nemško konkurenco.«

Kak duh vlada onstran meje, kažejo še sledeča izvajanja istega dnevnika, ki pravi, da bi sedaj lahko Italija nastopila v južni Albaniji, okoli Valene, že aktivno in bi ne prišla v navskrižje »Avstrijo. V bodoče pa zna iz tega nastati strašna vojska — una guerra spaventosa. Spaventosa, ma necessaria alla nostra vita di nazione — »strašna vojska, ampak potrebna za naše narodno življenje« tako zaključuje imenovani list svoja izvajanja dne 25. t. m.

K tem besedam, ki jasno kažejo italijansko politično mišljenje in delovanje, ni potreba niti besedice komentarja. Omenjamo le še, da smo že enkrat v našem listu pisali, da hodimo mi v ogerji po albanski kostanj za Italijo. Laški politični listi to misel potrjujejo. Sedaj vidimo, kam smo prišli: ognili smo se srbskega dežja, zato pa smo padli pod kap italijanske politične plohe, ki nam zna prej ali slej nekoliko osvežiti živce.

Albanija na Hrvaškem.

V zadnjem času se niso le slovenski in slovanski, ampak tudi razni nemški listi ponovno pečali z nečutenimi razmerami na Hrvaškem, ki trajajo že leto in dan, a še vedno ni konca. Lepa hrvaška dežela, junaški narod hrvaški, vse to je pozabljeno in komisar Cuvaj dela še vedno, kar hoče. Da bi bili Hrvatje vsaj Albanci, ali vsaj Kucovlahi ves politični svet bi se zanimal za nje. Sicer ta historija traja že precej časa sem in tekom mesecev je ljudstvenekako otopelo in ne čuti žgočih ran na svojem telesu več tako bridko kot jih je v začetku, a zato še ni rečeno, da jih več ni. Še vedno so in še vedno skele

in bole, posebno še sedaj, ko vidimo, s kako ljubeznjivo se zavzema naša diplomacija za tuje divjaško pleme v Albaniji, a za Hrvatje nima niti dobre besede. To boli še bolj kot krivica, ki se sicer tudi da težko popraviti. Nedoržno je hrvaško ljudstvo, a trpi za to, da bo de jedel Mažar, za to, da se bo mastil Albanec, divjaški rokovnjač.

Dunajski list »Zeit« je v svoji četrtkovni številki (27. III.) zopet povdaril te neznosne razmere, ki vladajo na Hrvaškem, ki so gotovo hujše kot so albanske. Doma imamo dovolj Albanije, ki kriči po temeljiti reformi, a je nikdo ne sliši. Dve točki sti posebno važni: a) Hrvatji naj bi priznali enotnost hrvaško-ogerske države in b) naj bi se odpovedali svojim jezikovnim pravicam pri železnicah. Kar se prve točke tiče, pravi »Zeit«, se to nikdar ne bo zgodilo. Niti sam Khuen-Hedervary, ki si je bil svoj čas ustanovil prav posebno stranko na Hrvaškem, ni mogel tega doseči. S tem bi Hrvatje kratkomalo zgodovinski zanikali obstoj hrvaškega kraljestva in bi se vdali Mažarom na milost in nemilost. »Stranka prava«, ki je v zvezi z našo »Slov. Lj. Str.« stoji ravno na nasprotnem stališču, ker zagovarja pravice starega hrvaškega kraljestva. Na vsak način tedaj smemo biti gotovi, da Mažari ne bodo dosegli svojega cilja, dokler bo sploh kak Hrvat še vtegnil protestirati proti temu nasilju.

Glede hrvaških železnic stoji jasno črno na belem v nagodbi, katero so sklenili Hrvatje z Mažari, v točki 56, da je občevalni jezik pri železnicah na Hrvaškem ozemlju edino le hrvaški. Kako se ta točka od mogočne mažarske gospode izpolnjuje, se vidi iz dejstva, da je od 183 železniških uradnikov na Hrvaškem celih 6 Hrvatov. Drugega osebja je pri hrvaških železnicah čez 14.000 in od vseh teh je komaj 1000 (reci en tisoč!) Hrvatov. Na hrvaške pritožbe in interpelacije glede teh škandaloznih razmer je odgovoril hrvaški (?) minister v ogerskem ministerstvu Josipovič, da je uradni jezik pri železnicah iz vojaških ozirov mogoč edino le mažarski. Tako govori zastopnik hrvaške dežele v ministerstvu; sedaj si lahko mislimo, kakšen je ta zastopnik in koliko bo Hrvatom še — škodil, kajti o kaki koristi pač ni mogoče govoriti.

Take so razmere onstran Sotle pri bratih Hrvatih. Razveseljivo je pri tem le dejstvo, da so ravno te neznosne razmere pripeljale naš in hrvaški narod še tesneje skupaj in tako je upati, da se bo posrečilo vsaj skupnemu delu doseči kako pravično drobtino. Dosti je dela, dosti truda še čaka in tudi razočaranja gotovo ne bodo izostala, a vendar ne smemo omagati. Kakor smo šli skupno na krvoločnega Turka, tako se bomo skupno borili tudi za svoje politične in gospodarske pravice. Skupno kot veriga moramo zastaviti svoje akcije in v hrvaško - slovenski edinstvi moramo iskati podlage za lepšo bodočnost.

Izsuševanje Prevala.

To vprašanje je v tesni zvezi z uravnavo Birse in Idrije v gorenjem toku. Uravnavo Birse in izsušenje Prevala je zagotovljeno vže z deželnim zakonom z dne 3. junija 1903. Potrošek za to delo je bil proračunjen na 350.000 K, od tega zneska je sprejela nase vla-

da 50%, dežela 20%, cestni erar 10% in občine in cestni odbori pa 20%.

Delo uravnave je šlo zelo počasi naprej iz različnih razlogov, posebno pa radi tega, ker ni bilo lahko mogoče iztirjati sem spadajočih prispevkov od prizadetih činiteljev. Do konec l. 1912 se je posrečila uravnava spodnjega in srednjega dela Birse do železniškega mosta pri Koprivi. Le to delo je stalo 372.588 K 60 h, za ostala dela ni bilo ne denarja ne kredita.

Toda deželna uprava je odločno zahtevala, naj se vse delo dovrši, za kar bi bilo pa potrebno še 100.000 K, a vlada se je temu protivila, s čimur se je delo zopet zavleklo vsaj za leto dni. Naposled se je vlada vendarle vdala tozadevnemu pritisku od strani deželne uprave in deželnih poslancev. V ta namen sta država in dežela povišali tozadevne prispevke, tako da je dandanes na razpolago za nadaljevanje dela kredit 40.000 K. Od tega zneska se bo uporabilo 12.000 — 14.000 K za uravnavo gorenjega toka Birse od železniškega mosta navzgor in ostanek pride v posestev za izsuševanje Prevala.

Dne 6. marca t. l. se je vršila voppravna obravnava za uravnavo gorenje Birse in pričakovati je, da se s tem delom kmalu začne. Še le potem pride izsuševanje Prevala na vrsto. A ravno to vprašanje je, ki najbolj zanima naše Brice in sosednje občine, ki imajo svoje senožeti na Prevalu.

Zato so se obrnili tudi vsi briski župani potom g. državnega poslanca Fona na zastopnike deželnega odbora pri komisiji za regulacijo Soče, Tera in Vipave, naj bi pospešili izvršitev tega vprašanja v seji označene komisije, ki se je vršila pri c. kr. namestništvu v Trstu dne 17. t. m.

Umljivo je, da ta zadeva kakor tudi ona o uravnavi Šijaka pri Kobaridu, ki sta vsaka za se urejeni potom deželnega zakona, ne spadati v okvir onih del, o katerih razsojuje gori navedena komisija, zato ni moglo biti v seji z dne 17. t. m. o tem govorja. A v kljub temu sta se potrudila zastopnika deželnega odbora, da bi tudi pri tej priliki zadevo izsuševanja prevalskega sveta pospešila.

V tem oziru sta dobila sledeča pojasnila:

Po dovršeni uravnavi gorenjega toka Birse pride takoj na vrsto razmočvirjenje Prevala, za katero delo uvede ob svojem času c. kr. glavarstvo v Gradišči vodopravno razpravo na licu mesta, h kateri povabi vse zainteresente. Z ozirom na majhen kredit, ki je v ta namen na razpolago, ni na to misliti, da takoj izvrši izsušenje tega močvirnatnega sveta radikalno in takoj, marveč bo v to potreba več časa. A ne le denarni, marveč tudi tehnični razlogi ne dopuščajo takoj korenitega izsuševanja tega sveta, ki je v gospodarskem in kulturnem oziru za prizadete kraje velikega pomena, kar se splošno priznava, dokler ni spodnji del Idrije do izliva v Ter uravnan, kajti ko bi se vsa voda iz prevalske krnice hkratu izlila v spodnji del Birse, nastale bi tam velike povodnji, to tem bolj, ker bi neuravnana Idrija, kakoršna je sedaj, pri izlivu Birse zajezila odtok vode. — Tako stoji ta zadeva danes.

Skrb deželne uprave in državnih poslancev bodi, da se zadobi od vlade in dežele še novi kredit, da se s tem

se bode namreč vršila volitev v splošni kuriji.

Prestolonaslednik v Gorici. V sredo ob 1 uri in pol se je pripeljal v Gorico z avtomobilom prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand, s svojo soprogo vojvodinjo Hohenberg in neko drugo damo. Posetili so v vili Brunetti na Solkanski cesti grafico Waldburg ter se potem odpeljali v hotel »Südbahn«. Ob 3. uri so se odpeljali v Miramar, od koder so došli.

7-letnica posvečenja našega prevzvišenega knez nadškofa dr. Frančiška Borgia Sedeja za knez nadškofa goriško-gradiščanskega je bila minuli torek dne 25. t. m. Ob tej priliki se je Prevzvišenemu poklonila goriška duhovščina in mu čestitala.

Premeščenje v politični službi. Namestništveni koncipist dr. Franc grof G u d e n u s, pridržen goriškemu okrajnemu glavarstvu, je premeščen v isti lastnosti k naučnemu ministerstvu na Dunaju.

Delitev sv. birme se ne bo vršila letos v Gorici v stolnici prvi binkoštni praznik dopoludne, marveč šele drugi binkoštni praznik dopoludne. To pa zaradi Konstantinove slovesnosti, ki se bo vršila na binkoštno nedeljo dopoludne v stolnici.

Nekaj za okr. šol. svet goriški. — Prejšnji okr. šol. svet za goriški okraj je bil nastavljen dva uradnika (pobeglega Rozina in g. S.), za katera je plačeval letnih 4000 K. Poleg teh dveh je stal okr. šol. svet na razpolago še okrajni učitelj. § 32. dež. zak. z dne 12./I. 1870, št. 5 dež. zakonika, pa pravi jasno in nedvoumno, da mora nositi politična oblast vse stroške za poslovanje c. kr. okr. šol. svetov. Ravno tako mora politična oblast, t. j. glavarstvo priskrbeti vse pisarniške potrebščine. Vsi izdatki za uradništvo pri c. k. okr. šol. svetu so padali in padajo torej čisto po nepotrebnem na ramena davkoplačevalcev goriškega okraja. Prav bi bilo, da bi se davkoplačevalci pritožili proti temu na c. k. deželni šolski svet. Šolske doklade so dovolj visoke in obeta se nam, da se bodo morale zvišati najmanj na 150% (zdaj znašajo 94%), ker je prejšnji okr. šol. svet tako modro gospodaril. Zato bo treba varčevati na vseh koncih in krajih, sicer mora iti kmet pod zlo.

Konstantinove slovesnosti. Naš prevzvišeni knez nadškof je izdal na preč. duhovščino okrožnico, v kateri naznanja, da se bodo vršile letos cerkvene slovesnosti za Konstantinov jubilej. Na binkoštno nedeljo se bodo obdržavali cerkveni slavnosti primerni govori. — Prevzvišeni priporoča, naj se na predvečer razsvetlijo cerkvena pročelja, zvoniki, naj se zažgejo po gričih kresovi, naj se spuščajo umetni ognji, naj se strelja s topiči in naj se slovesno zvonijo ali pa nabija z zvonovi. Potem priporoča Prevzvišeni, naj se v času od binkoštnih praznikov pa do Marijinega praznika 8. decembra vrše v katoliških društvih in zavodih na čast Konstantinovega jubileja akademije, koncerti, veselice itd. Potem priporoča, naj se vrše sv. misijoni, slovesna romanja v Rim — seveda po možnosti. — Dne 14. septembra bo Prevzvišeni bral slovesno pontifikalno mašo v starodavni patrijarhalni cerkvi v Ogleju, kateri bodo prisostvovala katoliška društva in sploh vse katoliške organizacije.

Potrebnost besede glede naše šolske mladine. Pred nekaj časa smo na tem mestu podali par splošnih opazk glede stanovanjskih razmer in glede čtiva naše mladine. Mislimo, da smo storili le dolžnost, ki nas veže v takih slučajih, da tudi javno rečemo resno besedo. O slučajih, ki so se zgodili smo molčali, in zato molčimo tudi danes in podamo zo-

pet le nekaj splošnih misli, ki bodo morda tuptam našla rodovitna tla. Danes bi šli v tej stvari nekoliko dalje s tem, da konstatiramo, da se nam vidi med sedanjo mladino vladajoči duh nekoliko preveč nihilističen, negativen. Ni več rešpekt pred učiteljem, ni ga pred katehetom, ne pred šolskimi zakoni. — Gospodiči se obnašajo vse presvobodno in se zdijo sami sebi, da so strašno učeni in znameniti. To se mladega človeka rado prime, posebno še v višjih razredih srednjih šol, a je za šolo in za disciplino skrajno nevarno. Nepokorščina, disciplinarne kazni, plačevanje šolnine itd. sledi iz takega obnašanja. Nekoliko špartanskega smisla za rešpekt bi našim šolam ne škodovalo prav nič. Iz tiste nadutosti in napihnjenosti se razvije počasi negiranje vsake šolske oblasti, megalomanija in podobne slabe lastnosti. Fant si misli, kdo smo mi! Kmalu zanj ni več ne moralne ne drugih postav in razvije se v taki buči gorostasno gnezdo cinizma in zasmeha za vse obstoječe ureditve. To je škoda za posameznika in tudi za narod, kajti iz takih krkolinov ne bo nikdar nič prida. Dokler tedaj fant ni še samostojen in trden v svojih nazorih, mora imeti vodnika, mora poslušati in se pokoriti šolskim in drugim odredbam. In hudo greši v tem oziru vsak vzgojitelj, ki popusti uzdo in na podlagi novomodnih teorij hoče ustvariti kako posebno vzgojo. Šolska mladina se mora uravnati po šolskih zakonih in po principih krščanske pedagogike in marsikatera bridka ura bo prihranjena materam in očetom.

OBČNI ZBOR »SLOVENSKEGA SIROTISČA« bo v četrtek dne 3. aprila ob 2 pop. v posvetovalnici »Centralne posojilnice«. Dnevni red:

1. Letni računi.
2. Volitev enega odbornika.
3. Razgovor o otvoritvi zavoda.
4. Slučajnosti. ODBOR.

Tridnevnik pri sv. Ignaciju bo dne 10., 11. in 12. aprila t. j. v četrtek, petek in soboto pred III. nedeljo po Vel. noči. Letos bo govoril veleč. P. J e r o n i m, gvardijan kapuc. samostana. Tretjo nedeljo po Vel. noči bo ramanje na sv. Goro.

Romanje koroških Slovencev na Sv. Goro. Drugo in tretjo nedeljo po Veliki noči prirede koroški Slovenci romanje na Sv. Goro.

SHOD »ZVEZE SLOVENSKE KOLONOV« bo drugo nedeljo po Veliki noči dne 6. aprila po blagoslovu v Vipolžah.

Pred c. kr. izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole v Gorici se prično prihodnji izpiti za učno usposobitev v ponedeljek, dne 28. aprila t. l. Dotične prošnje naj bodo do dne 15. aprila t. l. v rokah ravnateljstva.

Porotne obravnave. 1. aprila se bo vršila pred tuk. porotnim sodiščem kazenska razprava proti Mihi Marega zaradi umora; dne 2. aprila proti S2 letnemu Valentinu Jazbecu zaradi tatvine in goljufije; dne 3. aprila proti Avgustu Batan zaradi posilstva in dne 4. aprila proti voditelju socialistov Calliniju zaradi razžaljenja časti potom tiska.

Akademija c. kr. ženskega učiteljskega v Gorici. V nedeljo dne 6. aprila ob 5.30 uri popoldne se bo vršila v dvorani Verdi v Edlingovem prehodu v Gorici akademija, katero priredi c. kr. žensko učiteljske s pomočjo gojenk zavoda in s pomočjo orkestra pešpolka št. 47. Točke bodo proizvajale v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku. Čisti dobiček je namenjen v podporo revnih učenk c. kr. ženskega učiteljske v Gorici. Pričakuje se obilne udeležbe.

Poskušen samomor. V torek popoldne je hotel končati svoje življenje

v Sočinih valovih 19letni Ivan Jusa s Koroškega. Potegnili so ga iz vode ter ga prepeljali v mesto z mestnim ambulancnim vozom. Pravijo, da je bil Jusa vinjen.

Samomor. V torek popoldne okoli 3 ur so našli na seniku posestnika Andreja Makuc, stanujočega za gradom v Gorici, obešenega 39letnega Ivana Fornazarič iz Št. Petra. Kaj je nesrečnejša privedlo do tega obupnega dejanja, ni znano.

Samomor vojaka. Prošak tukajšnjega domobranskega pešpolka Bregant se je vrgel pod vlak južne železnice in sicer pod oni vlak, ki prihaja v Gorico ob 5. uri. Strojevodja je videl, ko se je vrgel Bregant na železniške tračnice tik pred vlakom. Lokomotive seveda ni mogel ustaviti na daljavi 10 korakov. — Zakaj se je Bregant vrgel pod vlak se ne ve.

Roparski napad. V noči na petek je v ulici Torrente napadel 20letni čevljar Ivan Kuljat iz Gigarja posestnika Frančiška Čermelj iz Vrtočina ter ga hotel oropati. Vedel je namreč, da je imel Čermelj večjo svoto denarja pri sebi. Čermelj je začel klicati na pomoč in prišlo je več oseb, ki so Kuljata prijela. Kuljata so prepeljali v sodnijske zapore.

Zaradi poneverbe na škodo tvrdke Janesch & Schnell je bil aretiran delavec na državnem kolodvoru Josip Klavžar, doma iz Grahovega.

V prisilno delavnico v Ljubljani so odvedli 18letnega Josipa Furlan iz Pevme.

Na svobodo je bil puščen Rudolf Medvešek iz Gorice, ki je bil aretiran zaradi težke telesne poškodbe.

Tat kaznovan. Na 3 mesece ječe je bil obsojen Josip Rom s Kranjskega, ker je l. 1911 in 1912 kradel v Sovodnjah in drugod.

500 K vrednega blaga so dosedaj neznan tatovi odnesli iz stanovanja g. Roth-a v Gorici.

Ker je žugal ženi s smrtjo je bil odveden v zapor dimnikar Josip Gadler iz Gorice.

Vojaka je poškodoval Rudolf Medvešek iz Gorice. Zato je bil aretiran in zagovarjal se bo pred okrožnim sodiščem.

In vedno cigani Hudorovič. In spet so stali pred goriškim sodiščem cigani Hudoroviči in sicer Franc Hudorovič in Ana Hari. Obsojena sta bila zaradi raznih tatvin vsak na 14 dni zapore.

Odprti lekarni. Od 30. marca do 6. aprila bode imeli ponočno službo lekarni: Gironcoli - Kärner.

Laško planinsko društvo se je ustanovilo te dni v Gorici. Gotovo so topli dnevi vplivali na nekatere gospodiče tako, da so ustanovili kar planinsko društvo, ki naj bo skrbelo za spoznavanje naših gor. Kaj pa hočejo ti ptiči? — Gore so že od nekdanj slovenske, tam nimajo nič iskati, po Furlaniji pa gredo lahko na sprehod tudi brez društva. — Ali morda bodo plezali na sv. Valentin ali na Oslavje? V odboru je neizogibni Březina, Čeh po rodu, neki Mulič, neki Masič itd. Imena kažejo na novo podružnico Slov. plan. društva, kaj ne?

Ljudski dom — casa del popolo — hočejo zidati goriški Lahi, kakor pripoveduje »Corriere«, da bi tako spravili pod eno streho razna društva in društva, ki životarijo po mestu. Nazadnje mora biti res bridko, da ta društva ne dobijo nikjer več strehe, kar pa sedaj na pomlad še ni tako hudo. Če so prebili zimo, bo šlo tudi spomladi in poleti. Prihodnjo jesen naj se na selijo kam

doli v Afriko, tam je prostora še več kot za vsa goriška laška društva.

Strokovna nadaljevalna šola za zidarje v Renčan vabi k siovesnemu skje-pu šol. leta 1912—1913., ki bode jutri, 30. t. m., ob 3. in pol pop. v šolski dvorani. Ob tej priliki so razstavljeni šolski izdelki.

Požigalci v Št. Ferjanu. Naši čitatelji se še spominjajo onega požara v Št. Ferjanu v noči od 16. na 17. febr., pri katerem je popolnoma zgorel delavec Blažič iz Ajbe. Obtožena, da sta povzročila požar iz neprevidnosti sta bila Anton Treven iz Lanišč na Kranjskem in Alojzij Skert s Kala. V četrtek sta bila obsojena vsak na 2 meseca ječe.

Štipendiji za obiskavanje mlekarke in gospodinske šole na Vrhniki (Kranjsko). Visoko c. kr. namestništvo je opozorilo »Goriško kmetijsko društvo« z dopisom od 26. marca t. l. št. II. 573/13, da namerava poslati c. kr. poljedelsko ministerstvo v tekočem letu v gospodinsko šolo na Vrhniko 2 dekletki v starosti 16—28 let, a v »Mlekarško šolo« istotam 2 mladeniča od 16 do 28 let. Da se jim omogoči obisk tu navedenih zavodov, namerava se podeliti za dobo tečaja, ki traja od 15. aprila do 15. septembra, štipendiji in sicer dekletom po 200 kron vsaki, mladenčema pa po 250 kron vsakemu.

Prosilci za te štipendije naj predložijo prošnje, opremljene z zadnjim šolskim in zdravniškim spričevalom, najkasneje do 3. aprila t. l. »Goriškemu kmetijskemu društvu« v Gorici.

Dražba občinskih lovov. Danes predpoludne se je vršila pri goriškem okrajnem glavarstvu dražba lovov za sledeče občine in sicer: Banjšice, Deskle, Ročinj, Zoblar, Lokovec, Gor. in Lokovec Dolenji. Dražba je bila jako živahna. Vspeh je sledeči: Lov v Banjšicah je bil cenjen 52 K; v zakup ga je vzel gosp. N. Kopač iz Gorice za 165 kron. Lov v Deskleh je bil cenjen 81 K; v zakup ga je vzel g. I. Ivančič iz Gorice za 637 K. Lov v Ročinju je bil cenjen 50 K; v zakup ga je vzel g. Gust. Obizzi v Gorici za 211 K. Lov v Doblarju je bil cenjen 10 K; v zakup ga je vzel g. A. Jerkič iz Gorice za 40 K. Lov v Gor. Lokovcu je bil cenjen 14 K; v zakup ga je vzel g. Iv. Šuligoj iz Lokovca za 61 K. Lov v Dol. Lokovcu je bil cenjen 42 K; v zakup ga je vzel g. Iv. Šuligoj iz Lokovca za 107 K. — Z današnjim dnem so se končale dražbe občinskih lovov za goriški politični okraj.

Še vedno tatovi. Iz šempaske okolice in iz Oseka nam poročajo, da so za velikonočne praznike obiskali tatovi razne kleti in odnesli mnogo svinjine.

Krava je poginila posestniku Francu Rijavec iz Oseka. Krava je namreč ponoči zvalila in ker ni bilo nikogar priti, je stopil vol nanjo. Našli so jo drugi dan mrtvo, zraven nje pa živo tele. — Rijavec ni imel svoje živine zavarovane in trpi škodo kakih 400 K.

V napajališče (kal) je padel na velikonočni pondeljek na Vrvah pri Lokovcu 18letni Josip Leban. Šel je ponoči v spremstvu tovariša iz Winklerjeve krčme ter zgrešil v temi pot. Ko so ga potegnili iz vode, bil je že mrtev.

V gnojnici utonila je v torek zjutraj 80letna Marija Medvešek z Anho-vega pri Kanalu. Nesrečnica je bila slaboumna in popolnoma naga je skočila v gnojnico.

Komisija za regulacijo reke Brantice se snide v kratkem. Tako nam poročajo od verodostojne strani.

Avtomobil je povozil otroka blizu Trnovega pri Kobaridu in sicer na Velikonočni pondeljek. Otrok je hudo poškodovan.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

— edno pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek. —

v korist
obmejnim slovincem.

velevažnim delom ne le začne, marveč da se isto radikalno in v najkrajšem času izvrši, ne da bi bili interesenti pri tem preveč prizadeti. Upanje je, da se začne z izsuševanjem Prevala vže v spomladi leta 1914.

Vojna na Balkanu.

ODRIN PADEL.

V sredo ob 11. uri predpoludne je padlo mesto Odrin v bolgarske roke.

Oficijelno poročilo o zavzetju Odrina.

Bolgarski glavni stan v Dimotiki je dne 23. t. m. ukazal generalu II. armade, Ivanovu, da napade turške predutrdbe na vzhodnem sektorju. General Ivanov je nato odredil napad na dne 24. t. m. popoludne.

Tega dne so baterije oblegovalcev na vseh sektorjih Odrina otvorile ogenj. Turki so odgovarjali s svojo težko artilerijo. V noči od 24. na 25. t. m. je bolgarska pehota vzhodnega sektorja začela prodirati in prekoračila reko Kum. Obenem so zagrmeli vsi topovi. Turki so odgovarjali iz vseh svojih topov in z infanterijskim ognjem. Pod varstvom svoje artilerije so bolgarske čete pogumno prodirale dalje in vzele turške pozicije z bajonetom. 36. polk je z držnim naskokom prodiral proti severnemu pasu turških utrd, zaplenil 12 topov in ujel 300 Turkov.

Obenem so prodirale čete proti južnemu sektorju. 20. srbski polk se je polastil griča severozapadno od Kadiköja, levo krilo srbske timoške divizije je osvojilo Ekmidčeköj, srbska dunavska divizija pa je vzela močno utrbo Papastepe. Medtem je artilerija oblegovalcev poizkušala celi dan turško nadvladati in utrdbe razrušiti.

Pod varstvom artilerije so bolgarske čete vzhodnega sektorja končno dospole 300 metrov pred trdnjavski pas, zajele 1000 Turkov, 6 mitraljez in 21 topov in te topove takoj proti sovražniku namerile.

Ko je solnce zapadlo, se je premoc bolgarskosrbske artilerije vidno pokazala, več turških baterij je umolknilo, ponoči pa se je zapovedal odločilni naskok.

Ponoči je postal artilerijski dvoboj še ljutejši. Infanterija je uničila umetne zapreke in vzela še preostale utrdbe z bajonetom. Oblegovalci so nato svoje topove in havbice pomaknili bližje k mestu.

Drugi dan ob pol 9. uri zjutraj so Turki zažgali skladišča, vojašnice in bolnišnice in na več točkah mesta zaneli požar.

Bolgari in Srbi so nato vkorakali v mesto.

Predaja mesta.

Ob istem času se je udal Šukri paša z ostankom svojih vojakov. Ob 2. uri popoludne pa je Šukri paša izročil svojo sabljo generalu Ivanovu. Car Ferdinand, ki je odpotoval v Odrin, pa je ukazal, naj se vrne sablja Šukri paši in naj se mu izkažejo vse vojaške časti, ki mu grejo kot hrabremu vojaku.

Turški prestolonaslednik vjet.

Med vojnimi jetniki, ki so branili Odrin se nahaja tudi turški prestolonaslednik Jusuf Izzedin.

Velikanski plen.

Odločilni naskok na Odrin je trajal vsega skupaj 49 ur.

V jetništvo je padlo 51.000 mož, med njimi 17 paš, 4 divizijski generali in 8 brigadnih generalov. Skupno število ujetih častnikov znaša 1220. Med ujetimi častniki je 64 nemških, 18 rumunskih in 6 belgijskih častnikov.

Bolgari so zaplenili 64.000 pušk 620 topov in velike zaloge sukenj. Turki so baje razstrelili starodavno Selimovo mošejo.

Šukri paša in njegov generalni štab bodo prepeljali v Sofijo.

Za vzdrževanje reda in varnosti se bo odpeljal v Odrin sofijski policijski

prefekt z velikim številom redarjev. V Odrinu so razsajale kužne bolezni in je bolgarska vlada ž odredila potrebno, da se razširjenje bolezni omeji.

Za odrinsko prebivalstvo

je dovolila bolgarska vlada 100.000 frankov za nakup moke in 20.000 frankov za nakup soli in drugih življenjskih potrebščin. Ljudstvo je skrajno izstradano.

Slavitev bolgarske zmage.

Ko je došla v Sofijo vest, da je Odrin padel, je naenkrat vse prebivalstvo oživilo. Mesto je koj zadobilo praznično zunanost, 21 strelav iz topov je naznanilo veliko zmago bolgarskega orožja. Sboranje je imelo v četrtek sejo, kjer se je predsed. v vznešenih besedah spominjal hrabrih junakov, obenem pa tudi žrtev, ki so s svojo krvjo kupile Boglariji nov, a velik biser za venez bolgarske slave. Ljudstvo je medtem prirejalo po ulicah navdušene ovacije. V stolnici se je obdržala zahvalna služba božja, katere so se udeležili člani vladarske hiše in ogromno število dostojanstvenikov in ostalega občinstva.

V Belgradu je vest o padcu Odrina tudi vzbudila veliko veselje. V prvi vrsti se radujejo Srbi vsled tega, ker je s tem končalo trpljenje obleganega vojaštva, ki je moralo doprinositi ogromne žrtve samozatajevanja in hrabrosti.

V Cetinju vlada tudi velika radost zbog bolgarske zmage pri Odrinu. Bolgarski poslanik tvori sedaj središče vseh ovacij in tudi člani kraljeve družine so izrazili osebno bolgarskemu poslaniku svoje čestitke.

SKADER.

Avstrija zahteva, naj Porta vpliva na Essad pašo.

»N. Fr. Pr.« pravi, da je avstro-ogrski poslanik v Carigradu interveniral pri turški vladi, naj ista naloži skaderskemu poveljniku Essad paši, naj izpusti iz mesta civilno prebivalstvo.

V odločilnih diplomatskih krogih v Carigradu se zatrjuje, da se bo prepustila Essad paši popolna svoboda, ker Turčija nima nikakega interesa več na usodi Skadra in ker tudi direktno občevanje med vlado in Essad pašo ni mogoče.

Danes se pa poroča z Dunaja, da se je Porta udala pritisku avstrijskega poslanika v Carigradu ter da bo odposlala povelje Esad paši, naj izpusti civilno prebivalstvo iz Skadra.

Zopetna intervencija na Cetinju.

Iz Cetinja se uradno poroča, da so včeraj velesile zopet intervenirale pri črnogorski vladi glede omejitve bodoče Albanije in glede obleganja Skadra. Avstro-ogrski poslanik na Cetinju se je zopet obrnil na črnogorsko vlado z zahtevo, naj Črnagora prekine bombardiranje Skadra, dokler ne dobi Esad paša povelja izpustiti iz mesta civilno prebivalstvo.

Kralj Nikita ne namerava odpovedati se Skadru.

V peterburških političnih krogih so trdno prepričani, da se kralj Nikita pod nobenim pogojem ne namerava odpovedati Skadru. O tem da je baje tudi obvestil tuje poslanike.

Srbija zaukazuje svojim četam, naj prekinejo bombardiranje.

»Zeit« poroča, da je zvedela iz dobro poučenega vira, da je srbska vlada zaukazala svojim četam, ki oblegajo Skader, naj prekinejo bombardiranje mesta in sicer toliko časa, dokler ne zapusti civilno prebivalstvo mesta.

PRI ČATALDŽI.

Iz Sofije se poroča, da so Bolgari prekoračili reko Karasum ter da so, kakor se čuje, prodrli turške glavne pozicije. Bolgari so baje že zasedli kraj Čataldža. Boji se nadaljujejo. Obenem se zatrjuje, da so se vnele pri Galipolisu resne bitke.

ZA MIR.

Bolgari ne bodo mirovali, dokler se ne sprejmejo pogoji zavezništva.

Londonski »Reuter-jev« biró je izvedel, da balkanski zavezništvo še niso odgovorili na mirovne ponudbe velesil. Bolgarija je baje pripravljena vsprejeti vse od velesil stavljenе pogoje razun onih glede nove turško-bolgarske meje in glede vojne odškodnine. Bolgarija radi volje pusti Turkom Dardanele in Marmarsko morje, toda Turčija se mora v principu obvezati, da plača vojno odškodnino, katero bodo določile velesile in balkanske države sporazumno. Če bi se pa Turčija še sedaj ne smatrala za premagano, potem bi bila Bolgarija iz vojaških ozirov primorana nadaljevati svoje operacije pri Čataldži. Ako Turčija torej ne odneha v temeljnih mirovnih vprašanjih, se bodo sovražnosti nadaljevale. Do kdaj, se ne ve.

»Wiener Allg. Ztg.« je dobila od svojega sofijskega poročevalca obvestilo, da hoče Bolgarija v najkrajšem času imeti mir. Če Turčija ne sprejme pogojev balkanske zveze, bode Bolgarija odposlala svoje čete, ki so s težkimi topovi oblegovale Odrin, proti Čataldži ter se ne bo obotavljala niti za trenutek eventuelno obstreljavati Carigrad.

Sestanek poslanikov.

Poslaniki velesil so se zbrali zopet včeraj popoludne v Londonu.

Politični pregled.

Kongres zastopnikov S. L. S. in Hrvatske Stranke Prava v Opatiji.

V četrtek se je otvoril v Opatiji kongres, katerega se udeležujejo zastopniki S. L. S. in Hrv. Stranke Prava. Obravnavalo se je v prvi vrsti o bosanskem jezikovnem vprašanju in zatrjuje se, da je tozadevno že sklenjen kompromis z bosansko vlado. Pravaški politiki so sestavili memorandum, ki ga nameravajo predložiti prestolonasledniku in ki pravi, naj se ukrene vse potrebno za pomirjenje hrvaškega naroda, sicer bi bila sedanja hrvaška generacija zadnja, ki upa doseči svoje pravice v okvirju avstro-ogrške monarhije. — Dr. Šusteršič in dr. Mandič sta poročala o naziranju dunajskih krogov glede jugoslovanskega vprašanja.

Tirolski cesarski namestnik.

Cesarski namestnik baron Spiegel-feld je odstopil. Njegov namestnik je grof Georg Toggenburg.

Nemce straši trializem

in sicer prav na debelo. Pred kratkim smo imeli priliko se pečati z neko brošuro, ki pridiguje pogin vsem izmom, trializmu in dualizmu, ter hoče imeti zopet staro enotno državno obliko, kakor je bila svoj čas, posebno za časa cesarja Jožefa II. Seveda tega oni »odlični« politik ne želi radi tega, da bi morda na ta način monarhija boljše vspevala kot sedaj, ampak zato, da bi bili avstrijski Slovani zopet pod nemško komando. Ako se to zgodi na ta ali oni način, pa bi bili vsi nemški gospodje strašno zadovoljni, četudi bi pri tem trpele vse avstrijske koristi. To so pokazali ravno sedaj z ozirom na Albanijo, katera je nekaterim bolj pri srcu kot domače dežele. Na Hrvaškem je političen in gospodarski nered že tako kričeč, da je naravnost škandal, kar se godi v tem starem zgodovinskem kraljestvu. Tu se ne zgrozi nobena nemška stranka bodisi te ali one barve, ker se gre samo za navadne Hrvate, take Hrvate kot so bili oni, ki so v letu 1848 in 1849 nesli svojo kožo proti Mažarom, da so ščitili nemško gospodo. Pa seveda Hrvat je navaden Slovan, Albanec, to je kri, ki je uredna krvi, Hrvat pa naj pogine pod mažarsko pestjo, tako si misli »plemenita« nemška gospoda. Velikonočne dni pa se je pojavil nov nemški glas, ki ni več za enotno državo, ampak povdarja nujno potrebo dualizma, v katerem vidi edino nemško rešitev. V Avstriji naj gospodarijo Nemci, na Ogerskem pa

Mažari, tako kliče ta politični glas in dramati ter navdušuje svoje rojake za to idejo. Nam se zdi, da je že zadnji čas, da odložijo gospodje v nemškem taboru razna politična vodstva, kajti ne v domači ne v zunanji politiki se niso pokazali zmožni. To, kar uganiajo sedaj, ne zasluži na noben način več imena politika, ker so od sovraštva do Slovanov tako zaslepljeni, da ne vedo več, kaj delajo.

Kraljevska unija med Srbijo in Albanijo.

V Carigradu so imeli razni albanski »veljaki« kongres, na katerem se je sklenilo delovati na to, da se ustanovi srbsko-albanska kraljevska unija, ker bi samostojna Albanija bila prešibka in bi postala žoga za igro mednarodnih intrig.

Splešni štrajk v Belgiji

je gotova stvar kakor poročajo listi. Baje začne štrajk 14. aprila in bo trajal šest tednov. Bati se je resnih komplikacij, ker so delavci dobro preskrbljeni za vse slučaje. Vlada se boji, da bo zabranjena svetovna razstava v Gentu, katera stane državo okoli 30 milijonov frankov. Vojno ministerstvo je tedaj sklenilo, da se pozove več letnikov rezerve pod orožje.

V Tripolisu

Italijani še vedno nimajo miru. Skoro ne mine dan, da se ne bi iz te italijanske kolonije poročalo o kakem spopadu med urojenci in italijanskim vojaštvom.

Darovi.

Za »Šolski Dom«

so plačali predsedništvu: dr. Andrej Pavlica, profesor bogoslovja, na račun ustanovnine osmi obrok 20 K; služabnica-dobrotnica od svojih prihrankov za slovenske šole 300 K; Josip Prijatelj, vadnični učitelj 2 K; dr. A. Gregorčič v Gorici 20 K.

Mesečnino za februar so plačali gospodje: Viktor Bežek, ravnatelj 5 K; Fran Bitežnik, vodja 2 K; Leopold Bolko, veleposestnik 10 K; dr. Ivan Bratina, knjižničar 1 K; Anton Breščak, trgovec 2 K; Karol Cigoj, deželni uradnik 3 K; Jakob Čebular, profesor 2 K; dr. Ivan Eržen, zdravnik 2 K; Fran Finžger, profesor 2 K; Anton Fon, trgovec 2 K; Josip Fon, državni poslanec 20 K; Anton Fras, šolski svetnik 5 K; Anton Gvaiz, profesor 2 K; Hedžet in Koritnik, trgovca 2 K; Teodor Hribar, trgovec 6 K; Andrej Ipavec, profesor 3 K; Ivan Kalin, deželni uradnik 2 K; Milton Klavžar, živinorejski nadzornik 2 K; dr. Ignac Kobal, stolni vikar 2 K; Janez Kokošar, župnik (za tri mesece) 9 K; Jernej Kopač, svečar 2 K; Ivan Košnik, profesor 2 K; dr. Josip Ličan, profesor 1 K; dr. Peter Medvešček, odvetnik 2 K; Ivan Mercina, vadnični učitelj 3 K; Gustav Novak, šolski svetnik 2 K; dr. Ivo Novak, odvetnik 3 K; dr. Karol Ozvald, profesor 1 K; dr. Ant. Papež, profesor 2 K; dr. Fran Pavletič, odvetnik 6 K; dr. Josip Pavlin, okr. š. nadzornik 3 K; Fran Plohl, š. svetnik 3 K; Svetoslav Premrou, vodja 2 K; Ferdinand Stilogoj, blagajnik 1 K; Fran Setničar, kancelist 2 K; Anton Šantei, š. svetnik 5 K; Andrej Tabaj, katehet 2 K; Ivan Tabaj, profesor 2 K; Adolf Urbančič, mesar 1 K; Olga Zajec, trgovka 2 K.

Dalje so plačale gospe in g.čne: Finžger Gizela, profesorjeva 2 K; Havel Štefanija, učiteljica 40 vin.; Hrovačin Antonija, nadučiteljjeva 2 K; Kopač Marija, svečarjeva 5 K; Papež Milena, profesorjeva 1 K; Pavletič Berta, odvetnikova 2 K; Avgusta Šantei, š. svetnika 1 K.

Srčna hvala vsem blagim dobrotnikom!

Domače in razne vesti.

Deželnozborske volitve na Gorškem. Deželnozborske volitve na Gorškem prično z dnem 13. julija t. l. Ta dan

Z revolverjem je streljal na 18letnega delavca Frančiška Legiša iz Devina nek njegov tovariš ter ga težko ranil na levi roki. Legiša se leči v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici.

Poletni poštni in brzovajni urad v Sestljani bo pričel poslovati z dnem 1. aprilom t. l.

Češki filharmonični orkester iz Prage v Gorici. Tukajšnji knjigotržec g. Ferdinand Wokulat je najel češki filharmonični orkester iz Prage za koncertno turnejo na jugu, katere prvi koncert se bo priredil v Gorici dne 4. maja. Znani češki filharmonični orkester, pod vodstvom dr. V. Zemánka, si je s svojimi koncerti, ki jih je prirejal v različnih velikih mestih, pridobil splošno priznanje in kritike tudi nemških časopisov jamčijo, da se nam obeta v Gorici res umetniški užitek. Orkester šteje 52 moči. Zanimanje za ta koncert je že sedaj jako veliko.

Prestolonaslednik nadvojv. Franc Ferdinand je bil te dni v strogem incognito v Furlaniji. V Joanicu je srečal tamkajšnjega dušnega pastirja s štolo in pa cerkovnika s kropilnikom. Nadvojvoda, videvši to, je ukazal ustaviti avtomobil misleč, da nese duhovnik sv. popotnico, in hotel izstopiti. Prestolonaslednikov spremljevalec je vprašal duhovnika, kam gre, nakar mu je le-ta odgovoril, da gre blagoslovljat velikonočna jedila. Šele sedaj je duhovnik spoznal prestolonaslednika v avtomobilu in mu skazal čast. — Prestolonaslednik je obiskal park župana v Villi Vičentini.

Prestonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand s soprogo kneeginjo Hohenberg je bil v sredo v Korminu in si ogledal cesarjev spomenik. Šele ko se že odšel so opazili nekateri Kormince, kdo je bil oni gospod, ki si je natančneje ogledaval cesarjev spomenik.

Odlikovana duhovnika. Preč. g. Iv. Mondini, župnik v Čoprisu in pa preč. g. Anton Donda, župnik v Tercestu od cesarja odlikovana z zlatim križem s krono.

Pač korajžen Lahončič je vsekako Rugijer de Moretti, ki je bil od goriškega sodišča obsojen zaradi razžaljenja veličanstva. Ker je de Moretti dostal že svojo kazeno v goriških zaporih, je imel biti odveden posilnim potom v Izolo, svojo rojstno občino. Uprl pa se je redarju, ki ga je imel spremiti na kolo-dvor. Prišel je na pomoč še drugi. Lahončič de Moretti je pa opsoval oba redarja in vnovič žalil cesarja. Zaradi tega ga je okrožno sodišče vnovič obsojilo na 3 mesece ječe. Poleg tega je izgubil tudi plemstvo.

Novi poreško-puljski škof. Včerajšnja številka puljskega lista »Il Giornaleto« poroča, da se je že izvršilo imenovanje novega poreško-puljskega škofa. Dr. Flappov naslednik da bo župnik pri novem sv. Antonu v Trstu monsgr. dr. Trifun Pederzoli. Oficielno imenovanje se razglasi v kratkem. — Monsgr. dr. Pederzoli je star 54 let ter je rojen v Kotoru. Njegova rodbina izvira iz Tridenta.

Za dunajskega nadškofa je imenovan prošt, infilirani prelat pri samostanu Klosterneuburg, opat Friderik Piffl. Prošt Piffl je rojen leta 1864 v Landskronu na Češkem, posvečen je bil leta 1888 in stoji na čelu samostana Klosterneuburg reguliranih lateranenskih kanonikov sv. Avguština od leta 1907. Predlagani nadškof je tudi ravnatelj samostanske bogoslovnice.

Nova bančna podružnica. »Živnostenska banka« otvori dne 1. aprila v Opatiji svojo novo filijalko, ki bo v zvezi s tržaškimi zavodom imenovane banke.

Dela za liško železnico se v kratkem začno; proga bo dolga 215 km.

Splitska občina. Prejšnji župan Katalinić je bil soglasno zopet izvoljen za župana.

Samomor princa Vincenca Windischgraetza. Princ Vincenc Windischgraetz, vojaški ataše v Rimu, sin predsednika gosposke zbornice, se je v Rimu zaradi igralskih dolgov ustrelil.

Gardni kapetan grof Beck, bivši dolgoletni šef generalnega štaba, je na Dunaju padel po stopnjicah ter si pri tem zlomil desno roko.

Herman Prinz, ki je ranil, kakor smo svoj čas poročali, na Dunaju nadškofa dr. Pflugerja je bil v četrtek od deželnega sodišča na Dunaju obsojen na dve leti težke ječe.

Igralni avtomati so prepovedani. Avtomati, na katere se po nekaterih gostilnah, kavarnah itd. igra za denar, so po § 522 kaz. zak. prepovedani. To seveda niso avtomati, ki godejo, ampak to so prave hazardne igralnice, zato jih je državno pravdnitstvo prepovedalo.

Grozna nesreča pri velikonočnem streljanju. Iz Judenburga na zgornjem Štajerskem poročajo, da se je tam zgodila grozna nesreča vsled neprevidnega ravnanja pri streljanju. Ko je zadonelo velikonočno zvonjenje, je imel strelec svoje topiče že napravljene. Med kovanimi topiči, kot so predpisani, je bil pa tudi eden iz litega železa. Tega je zažgal prvega, toda topič se je razpočil na več kosov, katerih eden je zadel nesrečnega strelca ravno v glavo in mu jo popolnoma raztrgal. Bil je na mestu mrtev.

Prvi mirovni kongres v Evropi se je vršil l. 1233 v Italiji. Takrat je pridigoval dominikanec p. Ivan o »večnem miru« in vršil se je v Bolonji tudi pravi znamenit tozadevni kongres. Posebno vneti so bili frančiškani, ker je tudi sv. Frančišek Asiški vedno povdarjal mir in ljubezen.

Strašne povodnji v Ameriki. — V Ameriki so imeli za velikonočne praznike strašne povodnji. Mesto Dayton je popolnoma porušeno. Povodenj je podrta neko šola, v kateri se je ravno obdrževal pouk. Pri ti priliki je utonilo 400 šolskih otrok. Tudi neko bolnišnico s 600 bolniki je voda odnesla. V Ohiru je 250.000 ljudi brez strehe. V Indianapolisu je utonilo 200 oseb, v Columbijah 150. Vsega skupaj je nad 1300 človeških žrtev. Materialna škoda znaša 80 milijonov dolarjev. En milijon delavcev je brez dela.

Naznanja se

da se toči pivo mestne plzenske pivovarne »Pilsner Urquell« v Gorici v sledečih javnih lokalih:

Hotel »Pri pošti«,
Hotel »Tri krone«,
kavarna »Al Corso«.

Nadalje se to pivo vsaki dan sveže lahko dobi v steklenicah v glavni zalogi

A. PEČENKO

Corso Verdi št. 26, kjer ima tudi veliko zalogo vsakovrstnih vin. — Cene nizke.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Najfinejši okus zrnate kave
slastno — dišeče — osvežujoče

Zobozdravnik Dr. B. Piki

se je vrnil in ordinira zopet
Corso Giuseppe Verdi št. 19.

Vabilo

k rednemu občnemu zboru »Centralne posojilnice«
registrirane zadruga s omejeno savelo v Gorici,
ki se bode vršil v četrtek dne 3. aprila 1913 ob 10.
in pol uri v posvetovalnici »Centralne posojilnice«
Corso Giuseppe Verdi šte. 32, I. nadstr. se sledečim
dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. a) Potrjenje računskega sklepa za upravo leto 1912.
b) Določba o uporabi dobička.
c) Določba visočine obresti deležev.
4. Poročilo o izvršeni reviziji po »Zadrugni zvezi« v Ljubljani.
5. Morbitni predlogi.

Načelstvo.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje

Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela.

Gene zmerne.

ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa
»AL TENA«, francoske
vrste, ki so najhitrejši
in najboljši bod si za na-
vadno rabo ali za dirkev

Šivalni stroji Original »Victoria«
so najpraktičnejši za vsako hišo.
Isti služijo za vsakovrstno ši-
vanje in šitkanje (vezenje). Stroj
teče brezšumno in je jako trpe-
žen. Puške, samokrese, slamo-
reznice in vse v to stroko spa-
dajoče predmete se dobi po to-
varniški ceni pri trdkri

Reševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

Podružnica

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst-deviz-valut. — Eskont menic.
— Sprtje manje vrednot v varstvo in oskrbovanje. — Vloge na knjižice 4 3/4%.
— Predujmi na vrednostne papirje. — V tekočem računu po dogovoru. — Safes.
— Borzna naročila. — Promese za vsa žrebanja. — Srečke na obroke. — Stav-
beni krediti. — Nakazila v inozemstvo. — Kreditna pisma. — Vnovčenje ku-
pcnov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

V GORICI

Rezervni zaklad K 1.000.000.